

คำถาม-คำตอบ

เรื่อง แนวนโยบายภูมิทัศน์ใหม่ภาคการเงินไทยเพื่อเศรษฐกิจดิจิทัลและการเติบโตอย่างยั่งยืน

(BOT Consultation Paper on Financial Landscape)

คำถาม	คำตอบ
1. วัตถุประสงค์ของการจัดทำ Financial Landscape Consultation Paper คืออะไร และแตกต่างจากแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน (Financial Sector Master Plan) อย่างไร	● วัตถุประสงค์ คือ สื่อสารหลักการ (สิ่งที่ ปรท. อยากเห็น และไม่อยากจะเห็น) และทิศทางสำคัญของนโยบายการปรับภูมิทัศน์ภาคการเงินไทยเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตของ ปรท. เพื่อให้ภาคการเงินและภาคธุรกิจสามารถวางแผนปรับตัวไปด้วยกันได้อย่างทันการณ์ โดยบางเรื่องยังเป็นแนวคิดเบื้องต้นที่จะขอรับฟังความเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับให้เหมาะสมต่อไป ● แนวนโยบายการปรับภูมิทัศน์ภาคการเงินฉบับนี้ ต่างจากแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงินที่เคยมีในอดีต ใน 3 มิติ โดยฉบับนี้ (1) เป็นการสื่อสารแนวคิดและหลักการที่เพิ่มความชัดเจนและให้ตัวอย่างแผนงานที่เป็นรูปธรรม (2) เพิ่มส่วนของการรับฟังความเห็นและข้อเสนอแนะจากสาธารณชนและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปปรับปรุงแนวนโยบายให้ตอบโจทย์ความต้องการของแต่ละภาคส่วนได้อย่างเหมาะสม และ (3) ปรท. จะสามารถทบทวนและปรับทิศทางของแนวนโยบายให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงเร็วขึ้นได้ตลอด ขณะที่แผนฯ เดิมได้จัดทำภายใต้สภาพแวดล้อมที่ไม่ได้เปลี่ยนแปลงเร็วนัก จึงกำหนดระยะเวลาการดำเนินการตามแผน 5 ปีและทบทวนปีละครั้ง
2. ปรท. จะมีแผนดำเนินการต่อไปอย่างไร และแผนงานจะเสร็จภายในเมื่อไร	● ปรท. เปิดรับฟังความคิดเห็นจากสาธารณชนและผู้เกี่ยวข้อง ตั้งแต่วันที่ 1 –28 กุมภาพันธ์ 2565 ผ่านเว็บไซต์ www.bot.or.th/landscape หรืออีเมล finlandscape@bot.or.th เพื่อนำมาปรับปรุงแนวนโยบายต่อไป ● สำหรับแนวนโยบาย financial landscape ในภาพใหญ่ที่ปรับหลังนำความเห็นข้างต้นมาพิจารณาแล้ว ปรท. จะดำเนินการ ดังนี้ (1) สื่อสารแนวนโยบายในรายละเอียดของด้านต่าง ๆ เพิ่มเติม เพื่อสร้างความชัดเจน (2) กำหนดแนวทางการผลักดันเรื่องที่มีความชัดเจนแล้วให้เกิดผลโดยเร็ว เช่น - กำหนดหลักเกณฑ์การขออนุญาตจัดตั้ง virtual bank - ร่วมกับสมาคม ปรท. ทบทวนเกณฑ์ที่เป็นอุปสรรคต่อการปรับตัวและการแข่งขันของผู้ให้บริการทางการเงินให้สามารถพัฒนาบริการทางการเงินที่ตอบโจทย์ลูกค้าได้ดีขึ้น

คำถาม	คำตอบ
3. ประชาชนจะได้ประโยชน์อะไรจากการปฏิรูปทัศนภาคการเงินไทยในครั้งนี้	● ประชาชนสามารถเลือกใช้และเข้าถึงบริการทางการเงินที่ตอบโจทย์ความต้องการได้ดีขึ้น อาทิ (1) ได้รับบริการชำระเงินที่สะดวกและมีต้นทุนที่เหมาะสม ผ่านการทำธุรกรรมดิจิทัลแบบครบวงจร เช่น ช่องทาง e-commerce และโทรศัพท์มือถือ (mobile banking) (2) มีทางเลือกในการรับบริการจากผู้ให้บริการที่หลากหลายขึ้น เพื่อให้ได้ต้นทุนที่เหมาะสมและบริการที่ตอบโจทย์ และ (3) สามารถนำข้อมูลจากการทำธุรกรรมบนช่องทางดิจิทัล (digital footprint) ไปต่อยอดบริการทางการเงินอื่น ๆ เช่น ใช้ประกอบการขอสินเชื่อ เพื่อให้ได้รับบริการที่ตรงความต้องการ และถูกคิดอัตราดอกเบี้ยที่ตรงกับความเสี่ยง (risk-based pricing) มากขึ้น รวมทั้งช่วยให้ SMEs และครัวเรือนที่มีศักยภาพแต่ติดข้อจำกัด เช่น มีประวัติทางการเงินไม่มากพอ มีโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบได้อย่างเหมาะสม ● ครัวเรือนกลุ่มที่มีหนี้สินล้นพ้นตัวมีโอกาสที่จะบริหารจัดการหนี้สินและอยู่รอดได้อย่างยั่งยืน ส่วนกลุ่มที่ยังไม่พร้อม จะได้รับการเสริมความรู้และทักษะทางการเงินและการเงินดิจิทัล รวมถึงจะมีช่องทางให้บริการชำระเงินด้วยเงินสดที่มีประสิทธิภาพ
4. ถ้าสถานการณ์ในอนาคตเปลี่ยนจากที่ ธปท. มองไว้ ธปท. จะทำอย่างไร	● การจัดทำแนวนโยบายการปฏิรูปทัศนภาคการเงินไทยที่สื่อสารถึงหลักการและทิศทางนโยบายสำคัญในภาพใหญ่นี้ ถูกออกแบบให้สามารถทบทวนและปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ได้ รวมทั้งในแต่ละทิศทางนโยบายสำคัญของการปฏิรูปทัศนฯ ก็ทยอยมีแนวนโยบายและสิ่งที่จะดำเนินการออกมาในรายละเอียด ซึ่งจะช่วยเพิ่มความยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยน รวมทั้งมีความคล่องตัวในการขับเคลื่อนมากขึ้นเช่นกัน ● ดังนั้น หากสถานการณ์ในอนาคตเปลี่ยนไปจากที่ ธปท. มองไว้ จึงสามารถพิจารณาทบทวนและปรับทิศทางนโยบาย และ/หรือ การดำเนินการและแผนงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ได้ ซึ่ง ธปท. จะหารือและสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชนรับทราบต่อไป
5. ธปท. ตั้งใจจะรับฟังความคิดเห็นจากกลุ่มไหนเป็นพิเศษอีกหรือไม่	● ธปท. เปิดรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากทุกภาคส่วน เพื่อนำมาปรับปรุงแนวนโยบายการปฏิรูปทัศนภาคการเงินไทยให้ตอบโจทย์ความต้องการของแต่ละภาคส่วนได้อย่างเหมาะสมและเป็นรูปธรรมต่อไป

คำถาม	คำตอบ
6. หน่วยงานกำกับดูแลภาคการเงินอื่น ๆ ได้ร่วมกำหนดแนวนโยบายการปรับภูมิทัศน์ภาคการเงินนี้ด้วยหรือไม่	● ธปท. ได้หารือกับหน่วยงานกำกับดูแลภาคการเงินอื่น เกี่ยวกับทิศทางและการผลักดันนโยบายภาคการเงินที่เกี่ยวข้องร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ● สำหรับแนวนโยบายการปรับภูมิทัศน์ภาคการเงินไทยครั้งนี้ ธปท. ได้หารือและรับฟังประเด็นในเบื้องต้นกับหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง เช่น ก.ล.ต. คปภ. สศค. สพธอ. ในช่วงการยกร่าง และได้นำเสนอร่างแนวนโยบายฯ เพื่อรับฟังความเห็นจากคณะกรรมการนโยบายชุดต่าง ๆ ซึ่งมีผู้บริหารระดับสูงสุดจากหน่วยงานกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ ก่อนออกแนวนโยบายฯ เพื่อรับฟังความเห็นจากสาธารณชน
7. การกำกับดูแลที่ยืดหยุ่นขึ้นหมายถึงอะไรบ้าง	● กำกับดูแลผู้ให้บริการแต่ละประเภทแตกต่างกัน ตามลักษณะ ความเสี่ยง และความซับซ้อนของบริการทางการเงิน เพื่อไม่สร้างภาระแก่ผู้ให้บริการโดยไม่จำเป็น ● ทบทวนกฎเกณฑ์ที่เป็นอุปสรรคต่อการปรับตัวของผู้ให้บริการทางการเงินและช่วยให้เกิดการแข่งขันเพื่อพัฒนานวัตกรรมหรือให้บริการที่ตอบโจทย์ลูกค้าได้ดีขึ้น อาทิ - กำหนดเพดานอัตราดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อที่เหมาะสมกับความเสี่ยงของผู้กู้ (risk-based pricing) - ปรับปรุงกระบวนการเข้าร่วมทดสอบและพัฒนานวัตกรรมที่นำเทคโนโลยีใหม่มาสนับสนุนการให้บริการทางการเงิน (Regulatory Sandbox) ให้ชัดเจน รวดเร็ว และลดภาระของผู้เข้าทดสอบ - ยกเลิกเพดานการลงทุนใน FinTech ที่ไม่รวมสินทรัพย์ดิจิทัลของบริษัทในกลุ่มธุรกิจการเงินของธนาคารพาณิชย์ และขยายให้ผู้ให้บริการทางการเงินที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (non-bank) ทำธุรกิจได้หลากหลายขึ้น
8. ในโลกทางการเงินใหม่ สิ่งที่แบงก์ชาติอยากเห็น และไม่อยากเห็น มีอะไรบ้าง	● อยากเห็นผู้ให้บริการทางการเงินสามารถดำเนินธุรกิจคล่องตัว แข่งขันได้อย่างเท่าเทียม จากการใช้เทคโนโลยีและข้อมูลสร้างนวัตกรรมทางการเงินในการตอบโจทย์ของลูกค้าแต่ละกลุ่มได้อย่างเหมาะสม ผู้ใช้บริการมีโอกาสและอิสระในการเลือกใช้บริการที่ตรงความต้องการ สามารถเข้าถึงบริการทางการเงินในระบบได้มากขึ้น และด้วยต้นทุนที่เหมาะสมตามระดับความเสี่ยง ● ไม่อยากเห็นการเปิดรับเทคโนโลยีที่จะส่งผลกระทบต่อผู้ฝากเงินและประชาชนในวงกว้าง ธุรกิจปรับตัวไม่ทันและยังมีกิจกรรมที่ไม่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ประชาชนมีหนี้สินล้นพ้นตัวและไม่สามารถปรับตัวเข้าสู่โลกการเงินดิจิทัลได้

คำถาม	คำตอบ
9. โลกทางการเงินใหม่ จะเป็นทั้งโอกาสและความเสี่ยง ส่งผลกระทบต่อหลายภาคส่วน ในแง่ของความเสียมืออะไรที่แบงก์ชาติกังวลบ้าง	● ความเสี่ยงรูปแบบใหม่จากผู้ให้บริการที่มีความหลากหลายมากขึ้น แต่ยังไม่ถูกกำกับดูแลตามระดับความเสี่ยงของตัวที่มีต่อระบบการเงิน ● ความเสี่ยงจากการใช้เทคโนโลยีในภาคการเงิน เช่น ความเสี่ยงด้าน IT/ภัยไซเบอร์ ข้อมูลรั่วไหล และการหลอกลวง (fraud) ที่อาจกระทบต่อทั้งผู้ให้บริการทางการเงิน ทั้งธนาคารพาณิชย์และ non-bank รวมทั้งผู้ใช้บริการ และการใช้สินทรัพย์ดิจิทัลเพื่อชำระค่าสินค้าและบริการในวงกว้างแทนเงินบาท ที่จะเป็นความเสี่ยงต่อประชาชนและร้านค้าจากราคาที่ผันผวน ความเสี่ยงที่อาจถูก hack หรือใช้เป็นช่องทางฟอกเงิน และอาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพระบบการชำระเงินและเสถียรภาพด้านการเงินในภาพรวม
10. บทบาทหน้าที่ของแบงก์ชาติ จะเปลี่ยนไปจากเดิมที่เน้นดูแลเสถียรภาพระบบการเงินหรือไม่	● หน้าที่และพันธกิจของ ธปท. ยังเป็นการดูแลเสถียรภาพระบบการเงินให้แข็งแกร่ง ทนทาน แต่ปรับวิธีการให้เหมาะสมกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เพิ่มความยืดหยุ่นด้วยการสร้างสมดุลให้เหมาะสมระหว่างการส่งเสริมนวัตกรรมและการบริหารความเสี่ยงที่อาจจะตามมา